

SISÄLLYSLUETTELO

SISÄLLYSLUETTELO	1
TIIVISTELMÄ	2
1 JOHDANTO	4
2 YRITTÄJIEN LOMAT	6
3 KESÄTYÖNTEKIJÄT	9

Tämän raportin ovat koornut ekonomisti Harri Hietala Suomen Yrittäjistä.

Yhteystiedot: harri.hietala@yrittajat.fi, (09) 2292 2845.

TIIVISTELMÄ

Yrittäjien lomat

Suomen Yrittäjien maaliskuuhuhtikuun vaihteessa 2010 tekemässä jäsenkyselyssä tiedusteltiin yrittäjiltä lomista ja lomatoiveista sekä kesätyöntekijöiden palkkaamisesta. Otokseen poimittiin satunnaisesti reilun 6 000 yrityksen sähköpostiosoitteet. Kyselyyn vastasi 712 yrittäjää, jotka edustivat hyvin pk-yrityskenttää toimialan, henkilöstömäärän ja alueellisen sijainnin mukaan.

Yrittäjistä 10 prosenttia ei pidä varsinaista kesälomaa lainkaan. 15 prosenttia pitää lomaa korkeintaan viikon. Reilu neljännes vastaajista viettää kesälomaa viikosta kahteen viikkoa. Noin kolmannes pitää lomaa kahdesta neljään viikkoa. Yli neljä viikkoa kesälomalla on vajaa 15 prosenttia yrittäjistä. Kesäloman ja muun loman pituudessa on pieni kasvu aiemmista vuosista. Yrittäjien, jotka pitävät kesälomaa, lomanpituus on keskimäärin 17 päivää. Mediaanina tarkasteltuna 14 päivää eli tasan kaksi viikkoa.

Kesäloma jää lyhyemmäksi majoitus- ja ravitsemustoiminnassa, jossa reilu viidesosa ei pidä kesälomaa lainkaan ja noin 30 prosentilla loma jää alle viikon mittaiseksi. Viikosta kahteen lomaa pitää reilu viidesosa. Kuljetuksessa ja varastoinnissa on jopa vieläkin enemmän (neljäsosa) niitä, jotka eivät pidä lomaa lainkaan. Keskimääräistä lyhyemmäksi kesäloma jää myös kaupassa ja rakentamisessa. Kuljetuksessa ja varastoinnissa lomailu näyttäisi jäävän edellisiä vuosia vähemmäksi.

Toivottavin loman pituus olisi keskiarvona mitattuna 26,7 päivää. Mediaanina tarkasteltuna 24 päivää eli tasan neljä viikkoa. Siten yrittäjät keskimäärin näyttäisivät voivan viettää puolet toivomastaan kesälomasta.

Keskimäärin yrittäjät viettävät muuta lomaa 10,6 päivää – mediaanina tarkasteltuna 8 päivää eli hieman päälle viikon. Majoitus- ja ravitsemustoiminnassa ja rakentamisessa keskimääräistä lyhyempää kesälomaa kompensoidaan pidemmällä muulla lomalla. Yrittäjien toiveena olisi, että muuta kuin kesälomaa ehdittäisiin viettää keskimäärin 15,4 päivää – mediaanina 12 päivää.

Pk-yritysten kesätyöntekijät

Pk-yrityksistä reilu viidesosa (23 %) tarjoaa kesätyöpaikkoja. Tämä on aavistuksen korkeampi osuus kuin edellisenä vuotena mutta alhaisempi kuin tätä edeltäneenä parina vuotena, jolloin osuus on ollut noin neljäsosa. Keskimäärin näihin yrityksiin otetaan 3 kesätyöntekijää – vuosi sitten 2,3 kesätyöntekijää – mediaanin ollessa kaksi. Siten viime vuotta hieman useampaan pk-yritykseen näytettäisiin otettavan hieman useampia kesätyöntekijöitä kuin vuosi sitten. Kun tämä muunnetaan edustamaan koko yrityskantaa, pk-yrityksiin palkataan arviolta noin 60 000 kesätyöntekijää, kun viime vuonna määrä oli 55 000 ja parina tätä edeltäneenä vuonna määrä on ollut noin 85 000.

Yleisintä kesätyöntekijöiden palkkaaminen on sesonkia elävään majoitus- ja ravitsemustoimintaan – noin 60 prosenttia yrityksistä. Terveys- ja sosiaalipalveluissa, kuljetuksessa ja varastoinnissa sekä rakentamisessa kesätyöntekijöitä palkataan reiluun 40 prosenttiin yrityksistä. Teollisuuden sekä ammatillisen ja teknisen toiminnan pk-yrityksistä noin 30 prosenttiin palkataan kesätyöntekijöitä. Kaupassa kesätyöntekijöitä palkataan noin 40 prosenttiin yrityksistä. Keskiuurista yrityksistä lähes kaikissa ja pienistäkin noin 60 prosentissa on kesätyöntekijöitä. Työnantajamikroyrityksistäkin noin

40 prosenttia palkkaa kesätyöntekijöitä. Yksinyrittäjistä noin 10 prosenttia tarjoaa kesätyöpaikan. Näissä osuuksissa ei ole merkittäviä muutoksia vuodentakaisesta.

Pk-yrityksistä noin 40 prosentissa kesätyöntekijöiden sopimuksen pituus on keskimäärin noin kaksi kuukautta. Reilussa viidesosassa keskimääräinen pituus on kolme kuukautta ja neljäsosassa noin kuukauden. Reilussa 5 prosentissa keskimääräinen pituus jää alle kuukauteen, mutta toisaalta noin 5 prosentissa pk-yrityksistä pituus ylittää kolme kuukautta. Kesätyöntekijöiden työsopimukset näyttäisivät olevan suunnilleen samanpituisia kuin parina edellisenäkin vuonna.

1 JOHDANTO

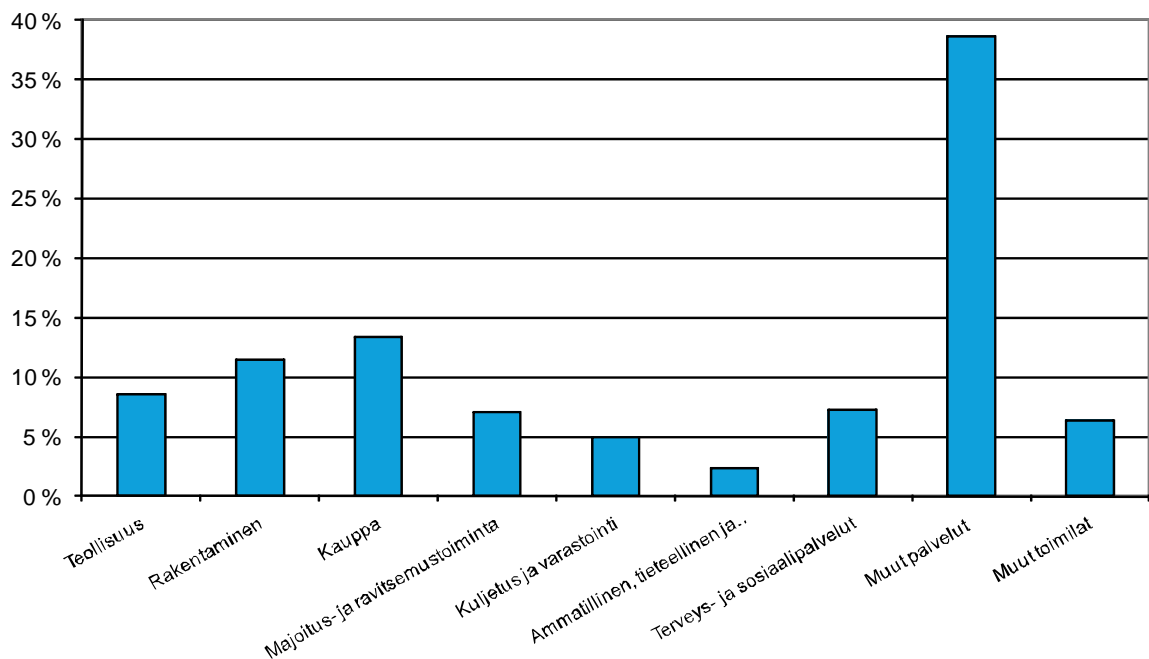
Suomen Yrittäjät teki kyselyn maaliskuuhuhtikuun vaihteessa 2010 koskien yrittäjien mahdollisuuksia pitää kesälomaa. Samalla kysyttiin muista lomista, lomatoiveista ja kesätyöntekijöistä. Otokseen poimittiin satunnaisesti reilut 6 000 pk-yritystä jäsenrekisteristä. Kyselyyn vastasi 712 yrittäjää reilussa viikossa.

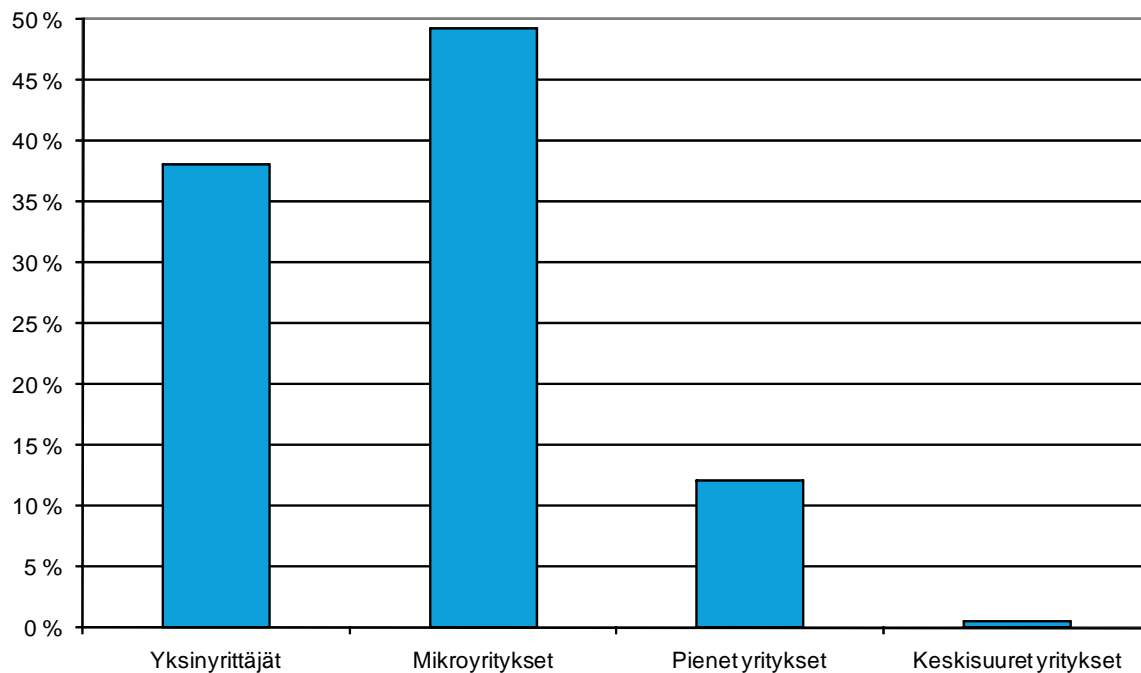
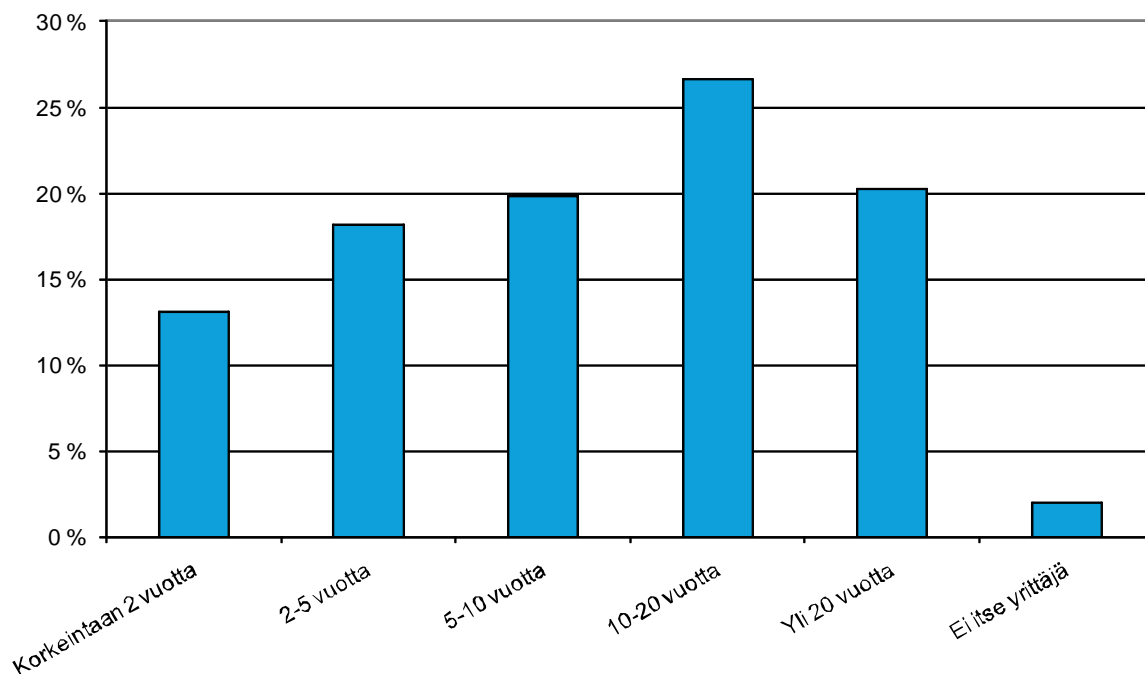
Yrittäjät vastasivat hyvin kaikilta toimialoilta. Eniten vastauksia saatiin muiden muista palveluista. Seuraavaksi eniten vastauksia kertyi kaupasta ja rakentamisesta. Verrattuna koko yrityskantaan vastaajien jakauma noudattaa tätä hyvin. Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta, kuljetus ja varastointi, rakentaminen ja sekä kauppa ovat hiukan aliedustettuja, kun taas muut palvelut ja toimialat sekä majoitus- ja ravitsemistoiminta ovat puolestaan hieman yliedustettuja.

Alueellisesti vastaajat edustavat hyvin koko maata. Yksinyrittäjät ja keski-suuret yritykset ovat aliedustettuja, kun taas muut mikroyritykset ja pienet yritykset ovat yliedustettuja. Vastaajista vajaa prosentti on keski-suurten (50–249 henkilöä) ja 12 prosenttia pienten yritysten (10–49 henkilöä) edustajia. Yksinyrittäjiä on 38 prosenttia ja lähes puolet muita mikroyrittäjiä (2–9 henkilöä). Naisyrittäjät (40 prosenttia) ovat hieman yliedustettuja.

Vastaajista 13 prosenttia on toiminut alle 2 vuotta yrittäjänä nykyisessä yrityksessä. Vähintään 2 vuotta mutta alle 5 vuotta yrittäjänä on toiminut 18 prosenttia ja vähintään 5 vuotta mutta alle 10 vuotta 20 prosenttia. Viidesosa on toiminut yrittäjänä yli 20 vuotta nykyisessä yrityksessä, kun 10–20 vuotta toimineiden osuus vastaajista on 27 prosenttia.

Kuva 1. Vastaajien jakautuminen toimialan mukaan.

Kuva 2. Vastaajien jakautuminen yrityksen henkilöstömäärän mukaan.

Kuva 3. Toimiminen yrittäjänä nykyisessä yrityksessä.

2 YRITTÄJIEN LOMAT

Yrittäjistä 10 prosenttia ei pidä varsinaista kesälomaa lainkaan. 15 prosenttia pitää lomaa korkeintaan viikon. reilu neljännes vastaajista viettää kesälomaa viikosta kahteen viikkoa. Noin kolmannes pitää lomaa kahdesta neljään viikkoa. Yli neljä viikkoa kesälomalla on vajaa 15 prosenttia yrittäjistä. Kesäloman ja muun loman pituudessa on pieni kasvu aiemmista vuosista.

Vastaajia pyydettiin ilmoittamaan arkipäivinä (ma–la) kesälomansa pituus. Yrittäjien, jotka pitävät kesälomaa, lomanpituus on keskimäärin 17 päivää. Mediaanina tarkasteltuna 14 päivää eli reilut kaksi viikkoa. Tässä on parin päivän kasvu aiempiin vuosiin.

Kesäloma jää lyhyemmäksi majoitus- ja ravitsemustoiminnassa, jossa reilu viidesosa ei pidä kesälomaa lainkaan ja noin 30 prosentilla loma jää alle viikon mittaiseksi. Viikosta kahteen lomaa pitää reilu viidesosa. Kuljetuksessa ja varastoinnissa on jopa vieläkin enemmän (neljäsosa) niitä, jotka eivät pidä lomaa lainkaan. Keskimääräistä lyhyemmäksi kesäloma jää myös kaupassa ja rakentamisessa. Tässä näkyy väistämättä alojen (osittainen) kausiluonteisuus sesongin ollessa ihmisten lomaillessa. Kuljetuksessa ja varastoinnissa lomailu näyttäisi jäävän edellisiä vuosia vähemmäksi. Tällä saattaa olla yhteys taloudelliseen tilanteeseen, jonka ei nähdä mahdollistavan pidempää lomailua taloudellisen tilanteen ollessa tiukka.

Yrityksen koon mukaan on havaittavissa pieniä eroja. Mitä suurempi pk-yrityksiin mennään sitä useampi pitää pidempääkin kesälomaa. Yksinyrittäjissä ja mikrotyönantajissa (10 prosenttia) on eniten niitä, jotka eivät pidä lomaa lainkaan. Keski suurten yritysten omistaja-yrittäjissä (33 prosenttia) on eniten yli kaksi viikkoa lomaa pitäviä. Tosin muissakin kokoluokissa on yleisintä pitää kahdesta neljään viikkoa kesälomaa. Yksinyrittäjien ja muiden mikrotyöntekijien kesäloman pituus on keskimäärin 14 päivää, kun taas keski suurten yritysten omistaja-yrittäjien loman pituus on 20 päivää.

Yrittäjiltä tiedusteltiin myös, mitä he pitäisivät ihanteellisena kesälomansa pituutena. Toivottavin loman pituus olisi keskiarvona mitattuna 26,7 päivää. Mediaanina tarkasteltuna 24 päivää eli tasan neljä viikkoa. Siten yrittäjät keskimäärin näyttäisivät voivan viettää reilu puolet toivomastaan kesälomasta.

Yrittäjiltä kysyttiin myös muun loman kuin kesäloman pituudesta sekä tämän toivepituudesta. Keskimäärin yrittäjät viettävät muuta lomaa 10,6 päivää – mediaanina tarkasteltuna 8 päivää eli hieman päälle viikon. Majoitus- ja ravitsemustoiminnassa ja rakentamisessa keskimääräistä lyhyempää kesälomaa kompensoidaan keskimääräistä pidemmällä muulla lomalla. Verrattuna muihin yrittäjiin yksinyrittäjät niin ikään viettävät hieman enemmän muuta lomaa kuin kesälomaa. Yrittäjien toiveena olisi, että muuta kuin kesälomaa ehdittäisiin viettää keskimäärin 15,4 päivää – mediaanina 12 päivää.

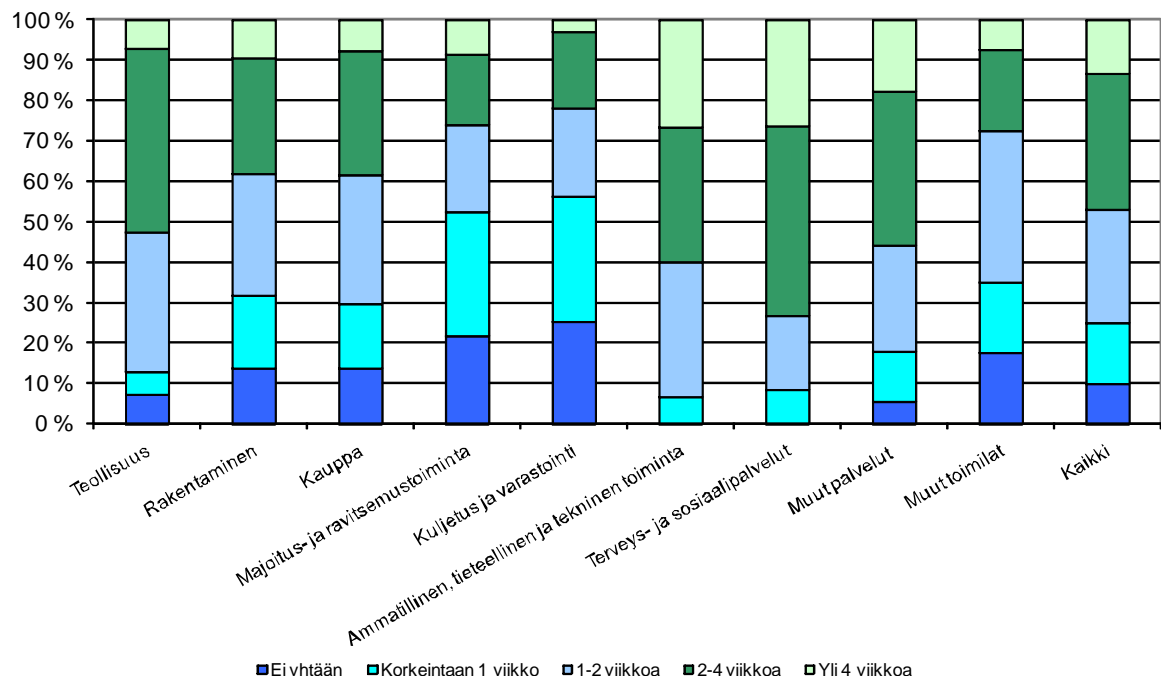
Yrittäjistä yli 40 prosenttia viettää kesäloman yhdessä jaksossa ja vajaa 40 prosenttia kahdessa jaksossa. Kolmeen jaksoon kesäloman jakaa tai joutuu jakamaan 11 prosenttia ja neljään jaksoon 3 prosenttia. Kesäloma pirstoutuu viiteen tai useampaan jaksoon 3 prosentilla yrittäjistä. Sesonkiluonteisuus ei näy juurikaan loman jaksottumisessa useampaan jaksoon. Useampijaksoisuutta on havaittavissa hiukan majoitus- ja ravitsemustoiminnassa sekä kaupassa: Näiden alojen yrittäjistä osalla loma jää lyhyeksi. Ne, jotka kykenevät pitämään pidemmän lomankin, loma jaksottuu kuitenkin useaan jaksoon. Yksinyrittäjät – etenkin naisyrittäjät – hieman muita useammin pitävät loman yhdessä jaksossa.

Valtaosa eli kaksi kolmasosaa yrittäjistäkin viettää pääosan kesälomasta heinäkuussa – etenkin yksinyrittäjistä. Reilulla 10 prosentilla lomavietto tapahtuu valtaosaksi kesäkuussa tai elokuussa. Prosentilla loma on toukokuussa tai lokakuussa. Syyskuussa on lomasta pääosa 4 prosentilla. Samoin 4 prosentilla kesäloma sijoittuu muihin kuin edellä mainittuihin kuukausiin. Kesäsesonkiluonteisista aloista erityisesti majoitus- ja ravitsemustoiminnassa loma ajoittuu muita aloja useammin syksyyn.

Taulukko 1. Yrittäjien lomat ja lomatoiveet toimialoittain (keskimäärin arkipäivää).

	Kesäloma	Muu loma	Toive kesäloma	Toive muu loma
Teollisuus	15,5	8,7	30,8	17,6
Rakentaminen	14,7	11,6	25,5	14,8
Kauppa	15,1	9,8	22,9	12,0
Majoitus- ja ravitsemustoiminta	15,6	13,7	25,5	18,5
Kuljetus ja varastointi	13,5	8,6	22,0	11,5
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	18,4	15,9	27,7	14,1
Terveys- ja sosiaalipalvelut	20,1	10,2	26,9	14,9
Muut palvelut	18,8	10,7	28,9	16,6
Muut toimialat	13,4	9,3	22,7	14,9
Kaikki	17,0	10,6	26,7	15,4

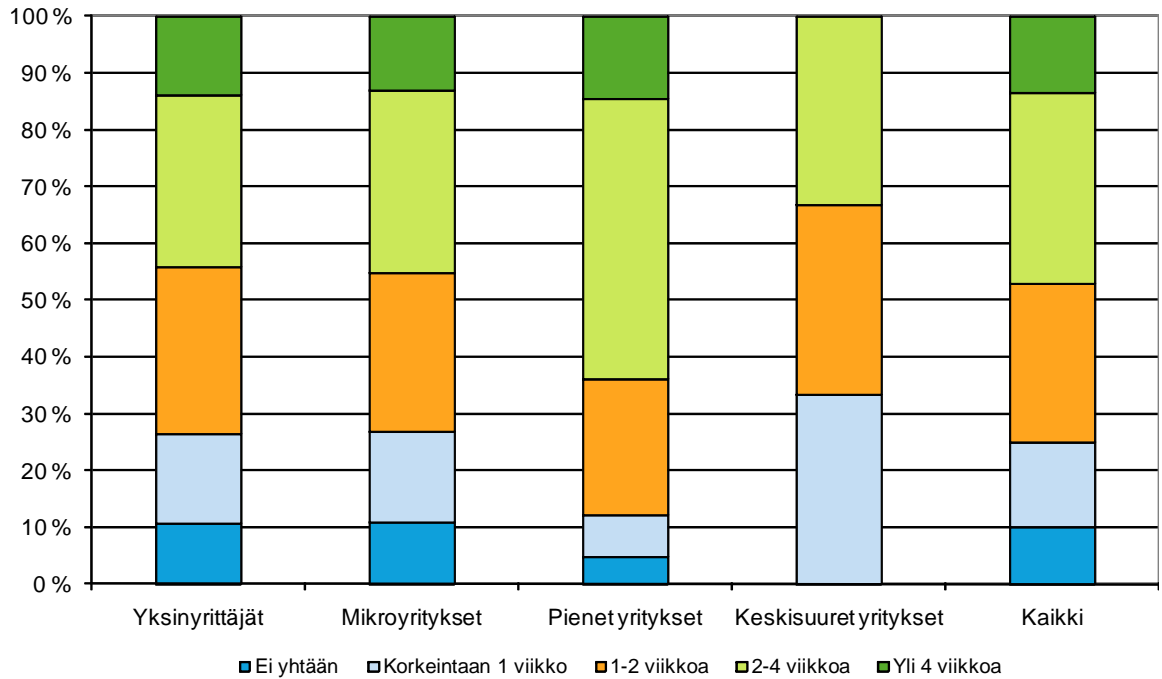
Kuva 4. Yrittäjien kesälomat toimialoittain.

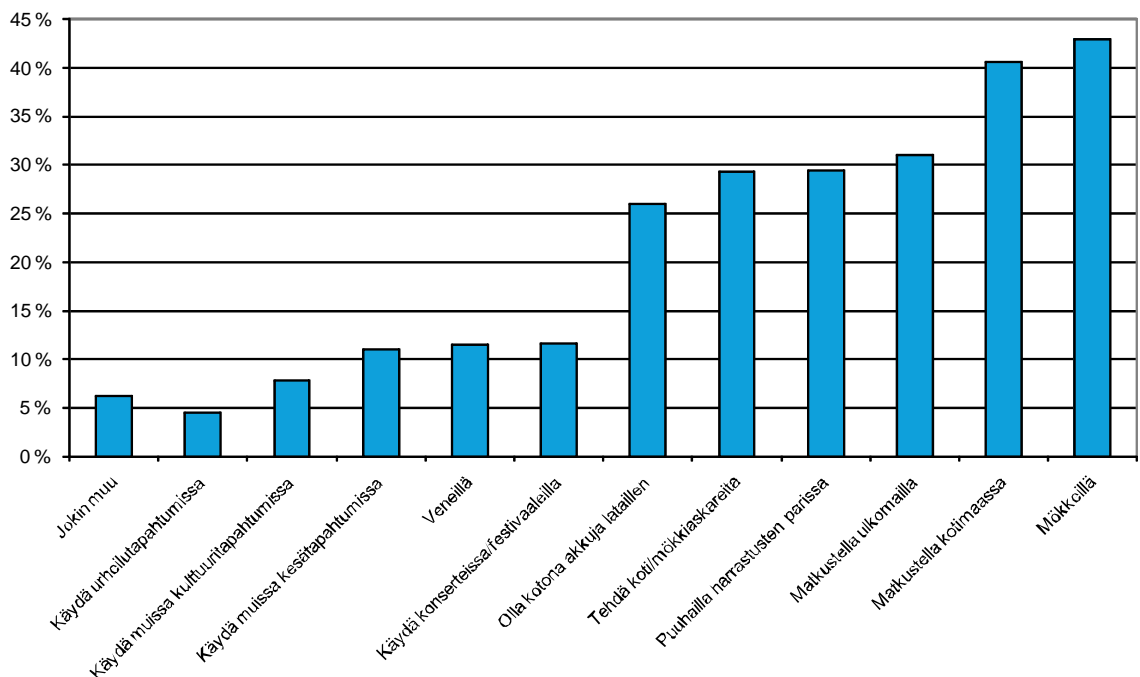
Yrittäjistä 43 prosenttia viettää kesälomaa mökkeilen ja/tai 12 prosenttia veneillen. Noin 30 prosenttia yrittäjistä aikoo askaroida lomallaan kotona tai mökillä. Harrastuksiinsa aikaa käyttää samoin noin 30 prosenttia vastaajista. Akkuja kotona lataillen lomaa viettää reilu neljäsosa. Myös matkustelu kuuluu lomaviettoon. Ulkomailla matkailee 31 prosenttia yrittäjistä 41 prosentin matkustellessa kotimaassa. Reilu 10 prosenttia

vastaajista nauttii musiikkifestivaaleista/konserteista. Noin 10 prosenttia käy muissa kesätapahtumissa. Noin 5 prosenttia suuntaa urheilutapahtumiin tai 8 prosenttia muihin kesän kulttuuritapahtumiin. Kesäsuunnitelmiin kuuluu myös lasten kanssa olemista, sukulaisten tapaamista, opiskelua,...

Kuva 5. Yrittäjien kesälomat yrityksen koon mukaan.

Kuva 6. Mitä yrittäjät tekevät kesälomallaan? (saanut nimetä korkeintaan kolme asiaa)

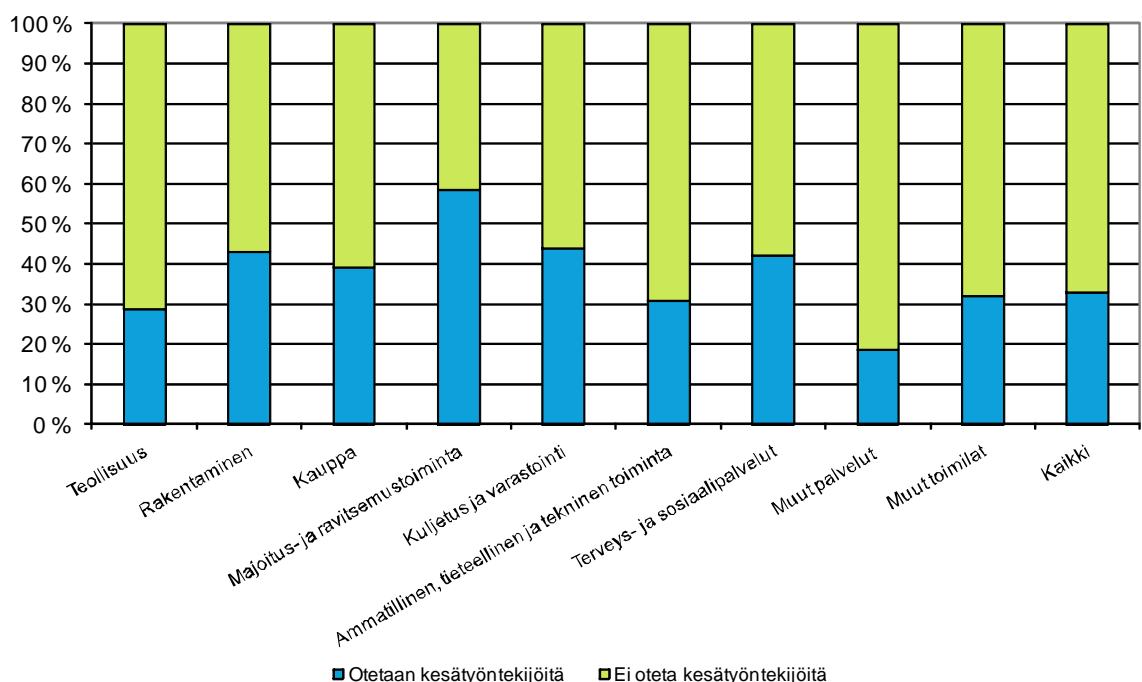
3 KESÄTYÖNTEKIJÄT

Kyselyn yhteydessä kartoitettiin myös kesätyöntekijöiden palkkaamista. Vastaajayrityksistä 33 prosenttiin palkataan kesätyöntekijöitä – vuosi sitten samoin 33 prosenttiin ja kaksi vuotta sitten 38 prosenttiin. Koska yksinyrittäjät ovat aliedustettuina vastaajajoukossa, painotettuna saadaan, että pk-yrityksistä reilu viidesosa (23 prosenttia) tarjoaa kesätyöpaikkoja. Tämä on lähes sama osuus kuin vuosi sitten (21 prosenttia), mutta alhaisempi osuus kuin tätä edeltäneenä vuotena, jolloin osuus on ollut noin neljäsosa. Keskimäärin näihin yrityksiin otetaan 3,1 kesätyöntekijää – vuosi sitten 2,3 ja pari vuotta sitten 2,9 kesätyöntekijää – mediaanin ollessa kaksi. Siten suunnilleen hieman useampaan yritykseen kuin vuotta aikaisemmin näytettäisiin otettavan hieman useampi kesätyöntekijä kuin vuosi sitten.

Kokoluokittain tarkasteltuna kesätyöntekijöitä palkkaavat yksinyrittäjät ottavat keskimäärin yhden työntekijän, muihin mikroyrityksiin palkataan yhdestä kahteen, pieniin yrityksiin kolme ja keski-suuriin viisi kesätyöntekijää. Kun tämä muunnetaan edustamaan koko yrityskantaa, pk-yrityksiin palkataan arviolta noin 60 000 kesätyöntekijää, kun viime vuonna arvio oli 55 000 ja parina tätä edeltäneenä vuonna määrä on ollut noin 85 000.

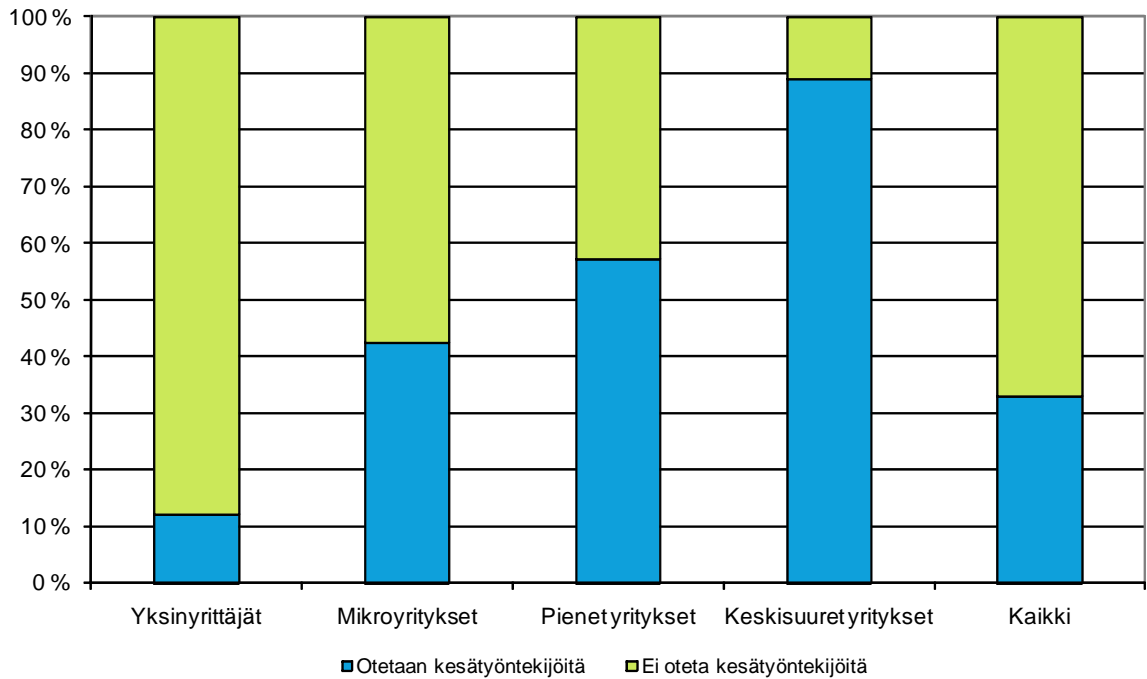
Yleisintä kesätyöntekijöiden palkkaaminen on sesonkia elävään majoitus- ja ravitsemustoimintaan – noin 60 prosenttia yrityksistä. Terveys- ja sosiaalipalveluissa, kuljetuksessa ja varastoinnissa sekä rakentamisessa kesätyöntekijöitä palkataan reiluun 40 prosenttiin yrityksistä. Teollisuuden sekä ammatillisen ja teknisen toiminnan pk-yrityksistä noin 30 prosenttiin palkataan kesätyöntekijöitä. Kaupassa kesätyöntekijöitä palkataan noin 40 prosenttiin yrityksistä. Keski-suurista yrityksistä lähes kaikissa ja pienistäkin noin 60 prosentissa on kesätyöntekijöitä. Työnantajamikroyrityksistäkin noin 40 prosenttia palkkaa kesätyöntekijöitä. Yksinyrittäjistä noin 10 prosenttia tarjoaa kesätyöpaikan. Näissä osuuksissa ei ole merkittäviä muutoksia vuodentakaisesta.

Kuva 7. Kesätyöntekijöitä palkanneiden yritysten osuus toimialoittain.

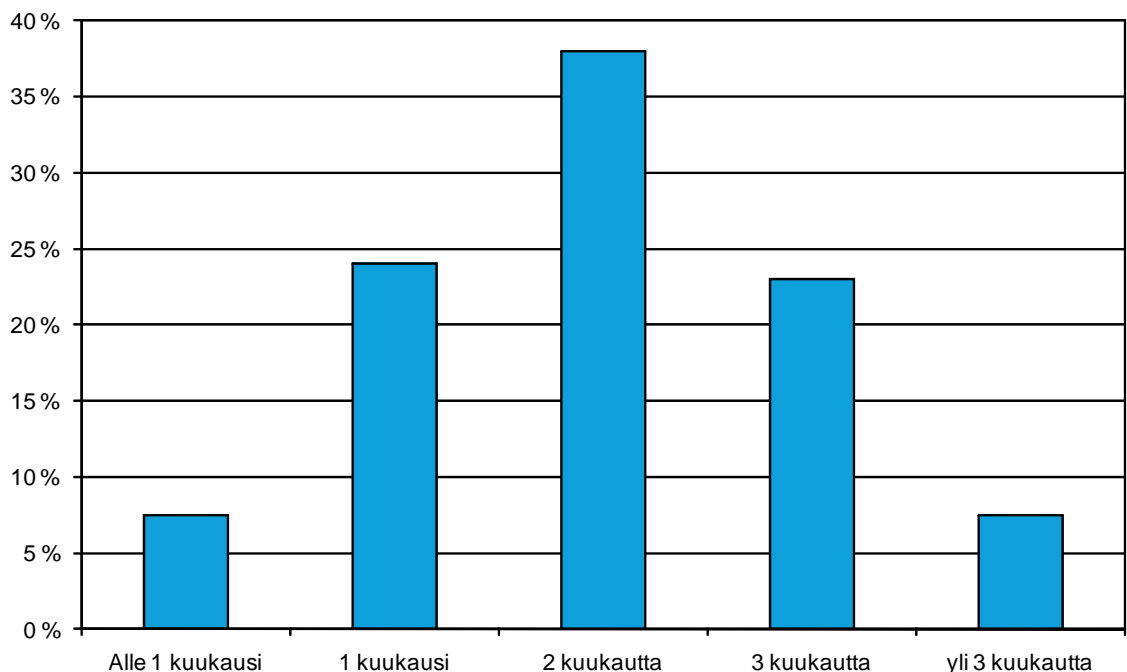

Pk-yrityksistä noin 40 prosentissa kesätyöntekijöiden sopimuksen pituus on keskimäärin noin kaksi kuukautta. Reilussa viidesosassa keskimääräinen pituus on kolme kuukautta ja neljäsosassa noin kuukauden. Reilussa 5 prosentissa keskimääräinen pituus jää alle kuukauteen, mutta toisaalta noin 5 prosentissa pk-yrityksistä pituus ylittää kolme kuukautta. Kesätyöntekijöiden työsopimukset näyttäisivät olevan suunnilleen samanpituisia kuin parina edellisenäkin vuonna.

Kuva 8. Kesätyöntekijöitä palkanneiden yritysten osuus koon mukaan.

Kuva 9. Yritysten kesätyöntekijöiden sopimusten pituus keskimäärin.

Julkaisija:

Suomen Yrittäjät

PL 999, 00101 Helsinki

puhelin (09) 229 221

faksi (09) 2292 2980

toimisto@yrittajat.fi

www.yrittajat.fi

